

DENTÁL ETŰDÖK

Anatómia gyakorlat

Demonstráció. Feladat a májkapu régió feltárása.

D. Tanár úr, a tőle elválaszthatatlan 40 centiméteres krómnikkel csipeszével vádlóan mutat a teljes szélességében átmetszett tátongó vénára. – Mi történt itt? – kérdi. Csoporttársunk fülig pirulva: - Tanár úr, a vena portae sajnos elvágódott. - Kollegina, a vena portae az nem elvágódik, a vena portae-t azt elvágtam. Nos, folytassa, de kissé kíméletesebben.

Anatómia gyakorlatról...

Sétálunk az elsőévesek menzája, a közeli Arany Fácán étterem felé. Elöl a lányok, meleg ősz lévén, vékony testhezálló kelmékben. Mögöttük a fiúk, a látványt kedvtelve gusztálva. Attila, frissen szerzett latinját csillogtatva megszólal: - Ica, neked a Gluteuszod Makszimusz. - A válasz nem publikus...

Járosi fogászati rendelés

Jó negyvenes férfi, borízű hangon biztatja – küzdősportokban válogatott szinten jártas kollegánkat – szabadítaná meg, amúgy megmenthető elhalt felső szemfogától. – Nem kell a gyökerkezelés. Nem fogok állandóan idefutkosni. Húzza ki doki. Ne törődjön semmivel. –

A „nil nocere” elv érvényesül. A foghúzás elmarad. Sajnos a kezelés is. A beteg nagy dérral távozik. Még a váróban is hangoskodva, fenyegetőzik. – Még, hogy nem húzza ki. Azt hiszi, neki mindent szabad, mert fehér köpenyes. Meglátom, mit szól majd, ha megvárom a sarkon. – Mikor jósszándékú jóakarói figyelmeztetik – amúgy küzdősportokban válogatott szinten jártas kollegánkat – ennyit dünnyög maga elé: - Hát csak várjon. Ott már megkaphatja az áhított szájszészet beavatkozást, fehér köpeny és injekció nélkül, egy balegyenessel közvetített központi érzéstelenítésben...

Megyei fogászati rendelés

I.

A fogpótlási részleg dupla rendelésén egy álmos nyári délutánon a szokásos rutin szerint, unott egyhangúságban zajlik a gyógyító munkának aposztrofált kezelése. A „dupla rendelés” azt jelenti, hogy ugyanazon helyiségben, a két kezelőegységnek nevezett fogászati széket egy fémkeretre feszített lepedő választja el, hogy az orvosi titoktartás elve nehogy már sérüljön valahogy...

Hitelen kivágódik az ajtó és berepül a szobába egy garnitúra teljes alsó-felső műfogsor. – Tartsák meg a vacak protézisüket! – hallatszik egy felháborodott hang, amely még búcsúzóul azt javasolja, hogy a kollégák csoportosan tegyenek erőfeszítéseket a népszaporulat érdekében. Mennyit javult a részleg szakmai színvonala az eset óta, nincs megírva krónikámban. Másnapra azonban az ajtózárat kicserélték, kívülről csak kulccsal nyitható gombos kilincsre.

II.

A gyökértömés részleg nem a túlszűfoaltságról volt nevezetes. Egyik kollegánk ki is használta a rendelésen adódott holtidőt. Ő ugyanis a körzeti rádió külsős munkatársa is volt, másodállásban. Tervezett riportjainak, recenziójainak, stb. vázlatait ekkor vetette papírra. Azaz vetette volna, ha nem lett volna Eliza. De volt! Egy idősödő, már kissé nagyothalló, módfelett hiú asszisztensnő. Állandó tréccselésével, hangos telefonálgatással, a műszerek zajos kezelésével folyamatosan zavarta a szerkesztő úr értékes szellemi tevékenységét.

Egy reggel végre eljött a nemes bosszú lehetősége. Aznap Eliza egy hálás betegtől kapott smaragzöld szemhéjkencével kisminkelve állított be. Mindenkinek feltűnően és mélyen a

szemébe nézve a szemébe nézve jelezte, hogy várja a szerinte megérdemelten kiérdemelt csodálatot, elismerést. Kollegánk csak ennyit kérdezett? – Nahát, Eliza, mondja, hogyan jutott hozzá télvíz idején ilyen friss libapotyadékhhoz? /a szerző megjegyzése: Párizsban Fosch Marsall szobra mellől van a legjobb esti rálátás az Eiffel toronyra./

Városi fogászati rendelés

Az Utolsó Mozielőadás c. film fiatalságunk vágyott mozi élménye volt. Már amennyiben be tudtunk lógni a nézőtérre. A járóbeteg rendeléseken is van sajtóságos bejutási igénye a pácienseknek. Ők a nőgyógyászatban vagy az urológián szeretnének utolsónak sorra kerülni.

A fogászatban mi a helyzet? A nyolcvanas években, a területi ellátási elv erőltetett túllihegése következtében, minden lakóközvetben feladatára alkalmatlan, hevenyészett, un. helyi rendelők alakítottak ki. – Ideiglenes jelleggel, amíg a beígért Egészségügyi Kombinát megépül. Majd ... / Így lett fogászat egy belvárosi tízemeletes betontömb földszinti gondnoklakásából - két szoba, előtér, az utcára nyitva - ahol átmenetileg működünk.

Egy zimankós téli estén a délutáni utolsó beteg, távozása után újra kopogtat. Nocsak! Elfelejtette volna átadni az imént beragasztott körhídját a flaska Napóleont? Helyette az a kérése, hogy hívjunk neki taxit. – Micsoda impertinencia ez kérem – vörösödik el főorvosunk feje - kedvesem ez itt fogászat, nem recepció! – Ugyanis – folytatta a megszeppent nőbeteg – amíg itt bent kezelték, valaki elvitte a bundámat a váróból és kint most nagyon hideg van. –

Gáláns főorvosunk a hölgyet saját kocsiján hazaszállította, hogy az új híd a funkcióját ne fogvacogással kezdje meg.

Üzemi fogászati rendelés

I.

A zártkörű, kisszámú pacientúrából adódóan más a rendelői hangulat. Meghittebb, majdhogynem családias. Olyan dolgok is megtörténhetnek itt, ami egy hagyományos SzTK rendelésben elképzelhetetlen.

Lenyomatvételekor például. A digitális technológia bevezetése előtt az orvos hosszú percekig tartotta a beteg szájában a lenyomatvételi kanalat, míg abban a folyékony anyag rugalmassága szilárdult. Irodalomkedvelő kollégánk kihasználta a holtidőt. Asszisztense – akit amúgy gyengéd érzelmi szálak fűztek orvosához- a beteg feje mögött olvasótávolságra, kinyitva tartotta az éppen aktuális lektúrt. Szívesen tette. Mint említettük – gyengéd érzelmi szálak stb.

És miből tudod, hogy lapoznod kell? – Kérdezte tőle legjobb barátnője – Mert a titok ugyebár csak akkor titok, ha legalább egyvalakinek elmesélhetjük. - Nem gond – jött a felelet – olyankor a főnök mindig bólint egyet.

II.

Szintén lenyomatvétele. Ezúttal az asszisztens egy helyettes nővér. Minden érzelmi kötődés nélkül, ám annál kreatívabb. A lenyomatanyag maradékot a keverőcsészéből kikaparva unottan gyűrögette, várva, hogy ha megköt, jelezhesse a dokinak. Ekkor jött az isteni szikra. A sárgaszínű pasztához a mindig kéznél levő kávézaccot hozzákeverve, kisujjnyi hurkákat formált. Ahogy száradt, úgy zsugorodott és barnult az anyag, itt-ott repedezett is és enyhén kunkorodva a gyerekek kedvenc kukoricafelfújás csemegéjéhez vált hasonlatossá. Most már csak a váróban kellett néhány példányt, kellő időben, a sarokban elhelyezett állófogások alá becsempészni.

-Doktor úr! – panaszkodott a nővér főnökének – aki Nimród aktív és szenvedélyesen elkötelezett híve volt - ezerszer mondtuk már, hogy a vizslát nem lenne szabad a rendelőbe behoznia. Nézze meg mit művelt. –

A pórázzal való fegyelmezést csak a kissé megkésett kandi kamerás kimagyarázkodás állította le. Gazda és vadászeb azóta bizonyára kibékültek. Habár, a legenda szerint a kutyák nem felejtenek.

III.

Idős kollega, nyugdíj-kiegészítésként helyettesít a rendelésen. Komótosan, angyali türelemmel kezel egy sérült frontfogat. A fényre kötő, műgyantával kevert porceláncementtel vékony rétegekben pótolja a hiányzó fogszövetet. A polimerizációkhoz, mint tudjuk, kellő és nem is kevés kötési idő szükséges. A rendelési idő viszont vészesen közeleg. A kezelésnek meg se vége se hossza.

-De ráérünk! – böstörög magában a szintén helyettes nővérke. Végül kibukik belőle:
- Főorvos úr, mikor mondunk végre áment? – Áment? - jön szelíden válasz - Kedvesem, akkor mondunk ÁMENT, ha BÉMENT az utolsó réteg CÉMENT.

Főorvosom magánrendelésén történt

Elegáns, festett szőke, csinosnak mondható, negyvenes nőbeteg csalódottan szemléli a kézitükörben a becementezés előtt bepróbált fronthidat. A fogszínnel nincs kibékülve, habár azt lenyomatvételekor együtt választották ki. Közmegelegedésre.

Nos, a betegnek mindig igaza van. Magánrendelésen még inkább. Új lenyomatvétele. Ideiglenes híd vissza a szájba. Találkozunk egy hét múlva. A következő rendelésen a hölgy a pótfogak formáját kifogásolja, amit előzőleg – még alaposabban – szintén közösen határoztak meg.

Nos, a betegnek mindig... stb. stb. Új lenyomat. Ideiglenes vissza. Találkozunk. A harmadik végleges híd szintén nem nyeri el a paciens tetszését. – Wissen Sie, Herr Doktor, die Brücke irgendwie harmonisiert mit den verwandten Zähnen nicht. Und dass müsse ich jeden Morgen sehen beim Zahnputzen? Unsinn!

Nos, a betegnek mindig... stb. stb. Új lenyomat. Ideiglenes vissza. Ezúttal azonban a meglepett paciens, elegáns kis csomagban kézbe kapja az új lenyomatot a következő kísérszöveggel: - Asszonyom, kis városunkban a kelleténél jóval több kiváló kollegám praktizál. Forduljon bármelyikükhöz bizalommal a továbbiakban. Mi egymásnak nem tartozunk semmivel. Ég Önnel.

Befejezésül:

Álljon itt egy meglehetősen szentimentális, eltúlzott önsajnálattal erősen átítatott dalocska. Ezt a fogorvos-bálok zárórája idején szokta énekelni az addigra már erősen megfogyatkozott kemény mag.

Fogorvos vagyok magam is, hisz egy fityingem sincsen,
A tenyerem is elkopott a sok kocsma kilincsen.
Rozsdás fogóm, nincs egyebem,
Ezzel keresem kenyerem.
Oh jerum, jerum jerum,
Oh, kvi mutaciorerum! / sic! /